

Părintele
Galeriu

Cuvinte
de
învățătură

Caietul
1/1989

Editura Paresis

2021

CUPRINS

Cuvânt înainte 5

*Predica în Duminica a XXXII-a
după Rusalii, a lui Zahau,
29 ianuarie 1989*..... 15

*Predica ținută luni seara, de Sfinții Trei Ierarhi,
30 ianuarie 1989*..... 35

*Predica ținută de Întâmpinarea Domnului,
2 februarie 1989*..... 59

*Predica din Duminica a XVII-a
după Rusalii, a Cananeencei,
12 februarie 1989*..... 79

*Predica din Duminica a XXXIV-a
după Rusalii, a Fiului Risipitor,
26 februarie 1989*..... 95

*Predica ținută luni
după Duminica a XXXIV-a după Rusalii,
27 februarie 1989*..... 117

Predica din Duminica Lăsatului sec de brânză,
12 martie 1989..... **141**

Predica ținută luni
după Duminica Lăsatului sec de brânză,
13 martie 1989..... **159**

Predica ținută miercuri
după Duminica Lăsatului sec de brânză,
15 martie 1989..... **183**

Predica ținută luni
după Duminica a II-a după Paști,
8 mai 1989..... **191**

Predica ținută vineri
după Duminica a II-a după Paști,
12 mai 1989..... **203**

Predica ținută în Duminica a IV-a
după Paști și Sf. Împ. Constantin și Elena,
21 mai 1989..... **217**

**29
ianuarie
1989**

***Predica
în Duminica
a XXXII-a
după Rusalii
(a lui Zabeu)***

Evangelia după Luca XIX, 1-10 (C2)

Binecuvântați creștini în Sfânta Biserică a Domnului nostru Iisus Hristos,

Zice unul din Sfinții Părinți într-o rugăciune: „Doamne, dă-mi să-mi văd păcatele mele!“ A-ți vedea păcatele nu înseamnă a te opri cu ochii asupra păcatului, ci a merge mai adânc și a vedea păcatul în lumina lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi ne înfățișează un asemenea om, care și-a văzut păcatele în fața lui Dumnezeu. E întâlnirea Mântuitorului cu Zaheu, moment, fapt divin-uman, pe care cei mai mulți dintre noi îl cunosc, dar toți putem să-l adâncim neîncetat. E o întâlnire care ne privește pe fiecare dintre noi.

„Trecea Iisus prin Ierihon - Ierihonul, la nord de Ierusalim, vreo 30 de kilometri - și iată un bărbat cu numele Zaheu. Acesta era mai marele vameșilor și era bogat. Căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulțime, pentru că era mic de statură. Și alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor - un fel de dud - ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă. Când a sosit la locul

17 *Părintele Galeriu Cuvinte de învățătură*

acela, Iisus, căutând în sus, a zis către el: Zahau, grăbește și coboară! Astăzi în casa ta Mi se cade să fiu. Și a coborât degrabă și L-a primit, cu bucurie. Dar ceilalți văzând, toți murmurau și ziceau: Iisus a intrat să găzduiască la un om păcătos! Zahau însă, stând în fața Domnului a zis: Iată, Doamne, jumătate din averea mea o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, îi întorc împătrit. A zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam. Pentru că Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut!”

Prea iubiților,

Pe toți îi caută Mântuitorul, dar Lui îi răspund cei care se văd stând în fața lui Dumnezeu, în fața Fiului Omului, care a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut. Dumnezeu Tatăl trimite pe Fiul Său să ia chipul și fața noastră, să devină și Fiul Omului, așa încât să te vezi, să te cunoști pe tine în El, în Fiul Omului, în Fiul Lui Dumnezeu făcut Om.

În prefața Bibliei de la 1688 (am prăznuit de curând 300 de ani de la acel moment, eveniment istoric în

spiritualitatea neamului), domnitorul Șerban Cantacuzino spune și îndeamnă: „Cunoscând Scriptura, revelația dumnezeiască, descoperirea lui Dumnezeu - zice el - ne cunoaștem pe noi“. Sau, cum spune și un părinte al Bisericii, fericitul Augustin: „Cunoscându-Te pe Tine, Doamne Iisuse, mă cunosc pe mine“; îmi cunosc obârșia, chemarea, menirea mea, destinul meu. Și iată, Zaheu, mai marele vameșilor, bogat, căuta să-L vadă pe Iisus, să-L cunoască. Era mai marele vameșilor în Ierihon. Ierihonul, un oraș vechi și înfloritor, și atunci și astăzi. Când Ioșua a pătruns în pământul făgăduinței a înconjurat de șapte ori zidurile Ierihonului și s-a rugat și așa au căzut ele. Cetate înfloritoare și atunci. Mii și mii de ani.

Și trăia acolo acest Zaheu, mai mare peste vameși. Vameșii erau funcționari ai fiscalității Imperiului roman. Cumpărau această slujbă în bani și încasau impozitele și le duceau la vistieria împărăției, iar ei își asigurau plata pentru ei, mai cinstit, mai necinstit, din acest impozit și paraimpozit, pe care îl luau cu de-a sila.

19 *Părintele Galeriu Cuvinte de învățătură*

Zaheu era nu numai vameș, era mai mare peste vameși. Era atât de hulită slujba aceasta, încât o zicală de atunci încredința: „Dacă în munți firoși sunt urșii și leii, în lume firoși sunt vameșii și clevetitorii (bârfitorii)“. Erau atât de nemiloși, încât, dacă cineva, o femeie rămasă văduvă, bunăoară, nu mai putea plăti dările, uneori era scos din mormânt bărbatul ei răposat și biciuit în piață. Toți se îngrozeau și-i întrebau: „Cum profanați o asemenea faptură care nu mai poate răspunde trupește?“. „Rudele atunci să ia aminte - ziceau - și să nu îngăduie o asemenea profanare și să plătească“.

Și iată, vedem un om atât de hulit, care în ochii celorlalți nu semăna cu un chip de om, dacă vreți, cuvântul e greu, dar poate așa, cu o bestie umană. De fapt, ce știm noi despre adâncul omului? Căci adâncul omului e negrăit mai adânc decât ce vedem și chiar decât ce știm. Spune Sfântul Grigorie de Nyssa: „Că așa cum Dumnezeu se și descoperă, dar e și adânc de nepătruns, la fel și omul în ultima lui adâncime e de nepătruns“. „*Omul tainic al inimii*“, spune Sf. Petru (I Petru, III, 4). Acolo e darul,

20 *Părintele Galeriu Cuvinte de învățătură*

harul dumnezeiesc de nedistrus, care dă elan, care, așa cum spunem noi, însuflețește dorul nostru, acest dor de adevăr, de bine, de frumusețe divină. Acest elan adânc ține de ființa noastră vie, vie de totdeauna, din clipa zidirii, și presimte. E o presimțire adâncă din noi. Și chiar dacă parcă nu știm ce dorim, ce căutăm, dar căutăm. Se descoperă în aceasta adâncul libertății din noi. Adică Dumnezeu nu se impune cu de-a sila, dar acest zel, foc al râvnii lăuntrice, arde nestins în noi. Ardea și în Zaheu și căuta. Acest ticălos de om! În nimeni nu se distruge dumnezeiescul din adânc. Poate fi înăbușit de patimi glasul, dar harul e de nedistrus, e dumnezeiesc.

Și Zaheu, care era într-un fel închinător la idoli, la banul pe care îl agonisea, simțea că banul nu e dumnezeul lui și nu se putea închina lui. Simțea că e mai mult și decât aurul și decât toată avuția și decât totul, cum ar spune Mântuitorul, că sufletul lui omenesc nu este cu nimic egal, nu-l poți egala cu lumea întreagă: „*Și ce ți-ar folosi de-ai câștiga lumea toată, dar ai pierdut sufletul?*“ (Mt. XVI, 26). Zaheu simte și trăiește aceasta cu atâta

21 *Părintele Galeriu Cuvinte de învățătură*

intensitate. Și, deodată, aude că Iisus trece prin Ierihon - se apropiau paștile iudeilor, se apropia și Paștele lui Iisus, Crucea, și era mulțime multă însoțindu-L din Galileea spre Ierusalim. Atunci L-a întâmpinat tânărul bogat care L-a întrebat: „*Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?*” Și când l-a chemat să-L urmeze n-a fost în stare să scape de idolul avuției lui. Apoi, L-a întâmpinat, L-a strigat orbul Bartimeu: „*Iisuse, Fiul lui David!*” Și L-a chemat Iisus precum ați auzit că s-a grăit în duminica trecută în Evanghelie și s-a tâlcuit de către părintele (Ștefan Alexe/ Nicolae Bordașiu)... Și acum, iată, Iisus intră în cetate. Aude Zaheu și vrea să-L cunoască, să-L vadă, măcar să-L vadă, căci vederea, vederea e negrăit de adâncă, nu este doar o simplă privire trecătoare, dacă știi să privești, dacă știi să vezi. Și Zaheu vedea cu toată ființa lui, cu acea vedere care pătrunde și care se lasă sfredelită de vederea altuia. Căci vederea înseamnă o privire din adâncul ființei. Și el Îl caută pe Iisus.

Parcă te întrebi: Zaheu, tu căutai altfel de semeni de-ai tăi, oameni de afaceri, pentru împlinirea socotelilor tale.

Dar, iată, deodată, tu cauți altceva, pe altcineva. Peste tot, peste toate. Parcă îți spune lucrul acesta și ție și mie: printre toate căutările mele este una unică: aceea a Unuia care să răspundă sensului existenței mele. Pentru ce trăiesc, de unde vin, încotro merg?... a Aceluia care poate să-mi spună, care-mi poate vorbi... El... El care cunoaște, care mă cunoaște. Care cunoaște cine și ce este omul: Fiul Omului, cum se numește El.

Pe El căuta Zahau să-L vadă: Omul. Auzise câte semne făcuse. Și el și-a zis: dacă El vindecă orice boală și-l face pe om sănătos din orice boală, n-ar putea, dacă El însuși nu este sănătos. Mă poate însănătoși medicul cu medicamente și el să rămână sărmanul bolnav, dar Iisus altfel face sănătos. Și atunci îl văd pe El, Omul, Omul sănătos, altfel spus, Omul fără păcat, Omul adevărat, Omul desăvârșit, Omul ideal...

E cineva să nu caute idealul, idealul desăvârșirii?!

Acel elan adânc din noi, neistovit, tocmai aceasta caută. Dar, în Hristos, Zahau simțea nu numai idealul, ci întruparea idealului. Căci nu este de ajuns să ți se

23 *Părintele Galeriu Cuvinte de învățătură*

vorbească, să ți se facă o filosofie a idealului, o idee, o imagine, un proiect. El simțea că Iisus e mai mult decât toate - e și acestea toate - dar odată cu acestea, El, Fiul Omului, este idealul întrupat, viu, e modelul. Și e nu numai modelul întrupat, ci încă mai mult decât atât. E și Cel care mă poate modela pe mine, care mă poate salva, care mă poate mântui. Deodată, idealul desăvârșit, întrupare și salvare. Lumina acest țel în inima lui. Ca o scânteie la început, apoi crescând, sporind mereu și acest dor al lui îl înalță. Fiindcă el, concret, era micuț și era mulțime multă, dorul îl înalță pe Zaheu într-un dud, ca de acolo, de la înălțime, să-L vadă. Înălțimile nu pot fi apreciate decât de la înălțime. Și se apropie mulțimea, cu zgomotul ei, iar Iisus în mijloc. Ce moment a însemnat acela când s-au întâlnit! Gândiți-vă!

Neașteptat, deodată, a fost ca un fulger în noaptea sufletului lui Zaheu. El nu dorea decât să-L vadă. Atât. Era mulțumit să-L vadă. Îl căuta. Dar nu numai Zaheu caută. Nu numai fiecare din noi căutăm. Aici este marea taină și mângâiere și bucurie, căci și Dumnezeu ne caută.